

Մեակորիթ

ԿՐԹԱԿԱՆ

Կրթության օրենքի վերանշակված սարքերակր կներկայացվի Ազգային ժողովի քննարկմանը

1959 թ. լույս տեսավ «Անլուրի գանձակասուն» էպոսը: Ժողովուրդը սիրեց և սեփականացրեց այդ գործը: Եղան նաև հակասական կարծիքներ: Այդ ժամանակվա մթնոլորտի վերլուծությունը հեռու է իմ նյութակիրից: Միայն ասեմ, որ էպոսը կարգացի մեծ ոգեւորությամբ: Ցնցված էի նրա շեղ մասերից, հարուստ հանգավորումից ու նորաստեղծ բառադարձից: Այն ժամանակ Պարույր սովորում էր Մոսկվայում, Գորկու անվան համալսարանի արվեստագիտության ինստիտուտում: Մի անկեղծ գովեստի նման ուղարկեցի ինստիտուտի հասցեով: Նամակից երկու շաբաթ անց հանդիպեցի Պարույրին: - Նամակը ստացել եմ. բնութագրել եմ ջերմ խոսքերի համար... Զիտացրի նամակից լայնաբերան, ֆանի որ

բաթ, Պարույր լուծում էր: Չանգահարեցի: - Սուրեն ջան, գործերի մեջ բաղված եմ, խոսակցել եմ ու չգիտեմ ինչու չես անել, որ չդրեմ խոսք: Վաղը ժամը 12-ին արի, մի բան կանեն: Գնացի դայանավորված ժամին: Պարույր ժղջաց: - Նյութերին ծանոթացել եմ, ասելի կա, բայց ժամանակ վարժաբարդեմ: Ես մի սեսակ դժգոհ նայեցի նրան: - Մի մտայվիր, մի ժամ ժամանակ ունենա: Նստի ու գրավիր այս ալբոմներով, ամսագրերով, մի ժամից դարձիր կամ: - Աղա ծայն սվեց կնոջը: - Նեյի, մեզ համար սուրճ բեր: Սասց ու անցավ գործի: Ես այնի տղուկ նայում էի. Պարույր հին գիրքերի նման «գրակալը» դրած

ելույթը վերնագրել էր «Ազգային սնարածություն և ազգային արժանապատվություն»:
Ընդմիջմանը բոլորը ընդհատվեցին ինձ, որ Սեւակն իր անձնական հոգսը բողած («Եղիցի լույս») ժողովածուի հրատարակումը դադարեցվել էր կենսկոմի կողմից), խոսեց գրականության ընդհանուր ցավերի ու շահի մասին:
1971 թ. հունիսի 17. Ուղարկեց Տոնյանը զանգահարեց:
- Սուրեն, շատ արի գործերի քան ասաք. Պարույր Սեւակը վարի է ենթարկվել...
Գնացիմ անասումիկ... Այդպիսի ցնցող ողբերգական սեսարանի լեմ հանդիպել. կող-կողի, սոխակ սավանով ծածկված էին Պարույրի եւ

Բանաստեղծները չեն ծերանում

Պարույր Սեւակի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ

գալու էի ծերանում:
1960 թ. մեծ շուրջով տնվեց Ասայր-Նովայի ծննդյան 250-ամյակը: Հոկտեմբերի 21-ին գրողների միության մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ հանձնարել գուտանին նվիրված երեկո: Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի հեռու Մայր-Նովայի միասին ինկնասիր ու բարձրագույն զեկուցում կարդաց Սեւակը: Այդ օրը բանաստեղծ Սեւակի կողմից ամբողջ հասակով կանգնեց գիտնական Սեւակը: Դա մի անմոռանալի երեկո էր, որ ելույթ ունեցան Ս. Կառուսիկյանը, Գ. Մախչանը, Ա. Գրաբին, Վ. Կոչեակին, Տ. Սազարյանը, Շարա Տալանը, Բարկեն Ներսիսյանը, Գլախո Չախարյանը: Երեկոյի հերոսն ու խոսակցության նյութն, անուր, Սեւակն էր ու իր զեկուցումը:
Ժամանակը փոքր-ինչ խախտվելով, ասեմ, որ Սեւակը լինելով այդպիսի փայլուն առարկաներից մեկը, առանձին լայնաբերանությամբ ու սիրով էր վերաբերվում մանկական գրականությանը: Ամեն անգամ հանդիպելիս հեռավորվում էր, թե ինչ նոր գործ եմ գրել, ինչ նոր գիրք եմ տպագրում: 1956 թ. Սեւակի բարձրագույն լույս տեսավ Չանի Ողորտի «Քարե, երեխաներ» ժողովածուն: Ես գրախոսեցի «Գրական քերթում»:
Երբ հանդիպեց, զգացված ասաց:
- Ինձ դարձապարծեցում ես, որ ես էլ գրեմ երեխաների համար: Գրեմ՝ կեսացվի:
Սեւակն իր կյանքի վերջում գրեց մանկական բանաստեղծությունների մի գրույկ «Եր ծանոթները» խորագրով, որը լույս տեսավ նրա մահից հետո: Ես իմ սրբազան դարձի համարեցի այդ գրույկի մասին «Գրական քերթում» գրել: «Բանաստեղծն իր հոգու վերջին լույսը, իր մտքի իմաստությունն ու խորհուրդներն ասես արհմերձ փայլալից, հավաքել է, որդեգիր ողբեք ավանդ հանունի մանուկներին... «Եր ծանոթները» գրույկը Պարույր Սեւակի առաջին հանդիպումն էր մանուկների հետ, որը, ցավով, դարձավ վերջինը: Այն մանկական գրագրանքների զարգացում է, մի մասունք մեծ բանաստեղծի գրական ժառանգությունից»:
«Բանաստեղծի հոգու լույսը» գրախոսակցում «Գրական քերթից» արտադրվեց Քեյրուրում լույս տեսնող «Էջեր գրականության եւ արվեստի» հանդեսի՝ Սեւակին նվիրված համարում էր տեղ գտավ իմ «Արտուրյանի հետ միջոց նորանալով» գրական դիմանկարների գրում:
«Պիտեմ կանչ» եւ «Ավանգարդ» քերթերի խմբագրություններում աշխատելու ինձ առանձնապես ծանոթությամբ էր դաստիարակում ցածրագույն, գուր ռեալիզմի գրականությանը: Իսկ նրա մասին իմ ասածն էր: «Սեւակը նրա ստեղծած գործերում մեծ շեղում էր այդ նամակների խմբակում էին ու խնդրում որեւէ անվանի գրողի վերլուծական հոդված գրել, խորհուրդներ տալ քերթի միջոցով:
1962 թ. «Ավանգարդը» բանաստեղծության ու դասակարգի եռամսյակ հայտարարեց. ես խմբագրությունը հազարավոր նամակներ ստացալ: Ես այդ նամակներից առանձնացրի մի փունջ ու խնդրեցի, որ Պարույր Սեւակը ընդհանրացնող հոդված գրի, որը դեռ էլ դառնա նաև եռամսյակի ամփոփիչ խոսք: Սեւակը համաձայնեց: Անցավ երկու շա

ծնկներին գրում էր... ծխում էր, գրում... ես լուռուտուր քերթում էի Պարույրի ընտանեկան ալբոմը, սեղանի ամսագրերը... Ուղիղ մեկ ժամ հետո հոգվածը դարձաւ եր: - Սա էլ ու դասակարգ, ուզում ես բարձրագույն կարգում, երբ որեւէ տեղ դուր չգա, ասա առանց փակելու: Երբ ավարտեց, ես միայն մի բան ասացի՝ «Մանչել է»:
- Ուրախ եմ, որ հավանեցիր, երբ տղայով, մի օրինակ կոպիտ քերթից:
Հոդվածը վերնագրված էր «Լավ ընթերցող, թե՛ վատ բանաստեղծ, ավարտվում էր սրամիտ եզրակացությամբ. «Երբ գրականությանը նայելիս խորաբախանց հայացում, չեն կարող լնկասել, որ լավ ու վատ բանաստեղծներ չեն լինում, լինում են բանաստեղծներ եւ վատ»-բանաստեղծներ, ֆանի որ բանաստեղծությունն էլ, Գ. Պարոնյանի խոսքով ասած՝ «Կամ լավ ըլլալու է, կամ բնավ ըլլալու չէ»: Հոդվածը տպագրվեց «Ավանգարդում», իսկ բնագիրը դասակարգում էր Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի բանագրանում, իմ անձնական արխիվում: Ի դեպ, այս հոդվածը տեղ չի գտել Սեւակի «Երկերի ժողովածուի» 5-րդ հատորում, որը բովանդակում էր բանաստեղծի գրականագիտական, կենսագրական հոդվածները: Հոդվածը շատ կողմերով հեռավորակա մեկն էր դարձանալով եւ ցանկալի է, որ արժանանա Սեւակի երկերի նոր հրատարակությունը ձեռնարկողների ուսուցչությանը:
1969 թ. ապրիլի 3-4-ը տեղի ունեցավ լուրջագիտի հարցերին նվիրված լուրջում: Զեկուցեց Գեորգ Եմինը: Շատերը ելույթ ունեցան, բայց ամենից տպավորիչը Սեւակի ելույթն էր, որը, «Դժվար իրենից հասուն լինել է» խորագրով, տպագրվել էր բանաստեղծի «Երկերի ժողովածուի» 5-րդ հատորում: Սեւակի ելույթը մի իսկական դաս էր երիտասարդ սերնդին: Խոսելով լայնաբերան սկսնակ բանաստեղծների մասին, Սեւակը համոզված փաստեց զույգ սվեց, որ նուրբ լույս էր բանաստեղծների գործերը կարելի է կարգավոր վերջ կար եւ վարից վեր ու ոչինչ չի փոխվել, այնքան անփոփոխ են ու անհրաժեշտ: 1966 թ. նոյեմբերի 17-19-ը տեղի ունեցավ գրողների միության V համագումարը: Համագումարում կրկին իր համարակա ու խորհմաս էլույթով փայլեց Պարույր Սեւակը: Նա իր

սիկնոջ՝ Նեյիի դիակները...
Հունիսի 19-ին Սեւակի եւ նրա սիկնոջ դագաղները դրվեցին Օղեբայի եւ քաղցի բառերի սրահում: Անտառը այդ օրը ժողովուրդը հրածեց էր չալիս իր սիրելի բանաստեղծին: Փափագյանից հետո սա երկուրդ մարդու շարքում էր: Օղեբայի սրահում սգո միջինը տեղի ունեցավ, խոսեցին Վահագն Դավթյանը, Վազգեն Մնացականյանը: Նույն օրը տարածվեց Սեւակի մահը:
Հաջորդ օրը, հունիսի 20-ին քաղցում էր: Զգվել էր Սովետաբեն մեկնող մեկնանքի երկար շարքից: Ժամը 1-ն էր, դիմացի քիչ վրա տեղ չկա. այստեղ են ամբողջ մսավորականությունը, Սեւակի երկրագունների հոծ քաղցությունը, Արարատյան բլուրների բնակիչները... Խոստ ասացին կենսկոմի ֆարսուղար Հովհաննես Բաղդասարյանը, Հայաստանի Հանրապետությանը, Վալե Նալբանդյանը... Արատուր մի բան կատարվեց թողման ժամանակ. ծախ սվեց Պարույրի սեկան խնդրեցին, բոլորն աղաչեցին, կարծես ծանոց զգաց իր սիրող մահը...
Թողնված վերագրած ու ընկալված ու իմ օրագրում գրեցի. «Այսօր հայոց երկնակամարը սեռով երկվեց: Բնության մեջ մի օրինակաբար ժամանակից շատ եւ հեռավոր կայանից: Այդպիսի ծակասագիր ունեցան Միսակ Սեւակը, Պետրոս Դուրյանը, Դանիել Վարուժանը, Եղիշե Չարենցը...
Նա, ով համարձակուրեն եղավ էր ժողովրդի անդամալի կոռուսները, ինքը մեծ կորուստ դարձավ:
Նա, ով ողբում էր մեր նորագույն երկրի մարտն առողջը, Կոմիտասի համար, ինքն էլ մարտն առողջը նման:
Նա, ով հեռու էր փայլում փառից ու երդումներից, ինքը դարձավ փառ ու երդում:
Պեղախոյուն Սեւակը երբևէ չընդունեց գործությունը, միջակությունը, սրուված ծանաղաբը: Ու նա ստեղծեց իր լայնաբերան աշխարհը, Սեւակյան դպրոցը:
Սեւակը դարձավ մեր ժողովրդի օրհուրդներից մեկը:
Ծառը երբ կտրվում է, ավելի է երեւում բույնը:
Այդպես եղավ Սեւակի մահից հետո, մի վիթխարի վիթ քաղցեց մեր լուրջագիտի մեջ»:
ՍՊՈՒՆԵՆ, ՄՈՒՐՏՐԱԳՅԱՆ,

Նորոգվում են մարզի դպրոցները

ԿՐԹԱՆ, 26 Հունիս. ՍՐՄԵՆՊՐԵՍ:
Զնայած ֆինանսավորման հետ կապված դժվարություններին, անցած տարում 20 մլն դրամի նորոգման աշխատանքներ են կատարվել Կաթանի թիվ 1, 13, 27, Խնածախի, Վաղասուրի, Տառուտի դպրոցներում:
Հազվի առնելով ֆինանսավորման դժվարությունները, մարզպետարանի կրթության վարչությունը, համագործակցելով համայնքների ղեկավարների, հոգաբարձուների, ծնողական խորհուրդների հետ եւ օգտա

գործելով մանկավարժական կոլեկտիվների հնարավորությունները, մարզի 89 ուսումնական հաստատությունների շրջանում կազմակերպել է ընթացիկ նորոգման, իսկ մարզպետարանի մարզպետարանում՝ 480 մ աշակերտամասն աշխատանքներ:
Բացի դրանից, ՍԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի շրջանակներում մոտ 250 հազար դրամի հիմնադրաման աշխատանք է կատարվում հեռակառուցված դպրոցների, հեռակառուցված դպրոցների, հեռակառուցված դպրոցների, հեռակառուցված դպրոցների, հեռակառուցված դպրոցների շրջանում:
ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՍՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՄԱՍՆԻ

Նոր ամսագիր՝ «Հայ-Արիա»

Այս տարեկանի դրությամբ, ՀՀ արհարարության նախարարությունում գրանցվել էին 78 կուսակցություններ եւ հասարակական-ազգային կազմակերպություններ: Նրանց շրջանում մեկ երրորդն անկախության վերականգնման արհմիջին լույս են ընծայել սեփական դարձրականներ: Այսուհանդերձ, կուսակցությունների շրջանային դարձրականներ են այսօր համայնք ամբողջովին վերացել են:
Այս իմաստով հեռավորակա նորություն է «Հայ-Արիա» ամսագիրը, որը օրեւս լույս է տեսել Արմյան ֆառում: Այն Հայ արիական-ցեղադասական դաշինքի դաշնակցությունն է: Հիշեցնենք, որ այս կուսակցությունն այս ամսվա կեսերին «Հայոց ազգային բանակի» հետ ստորագրեց «Հայ արիական բողոք» կազմակերպության հիմնումի փաստաթուղթը: ՀԱՅԴ-ը համապիմնադրներից է նաև անցյալ տարվա առիթին ստեղծված «Հայ ազգայնական դաշինքի»:
«Հայ-Արիա» ամսագրի գլխավոր խմբագիրն է Անդրանիկ Գեորգյանը, որը մասնագիտությամբ բանասեր է եւ ողմես ավագ գիտափաստող աշխատանքի ղեկավարում է Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի համակարգում: Ամսագրի գրանցման վկայագրի համարը՝ 799: Տղարանի ամսուրը չի նվազում: Տղարանակ 500 օրինակ: 30 էջ, 4 տղ մամուլ, A-4 Ֆորմատ: Հանդեսի շաբաթիկի տպագրությունը գումարով: Բովանդակում է ակնարկ Հայ արիական-ցեղադասական դաշինքի ու նրանից սերված Հայ-արիական ցեղադասական կուսակցության ստեղծման դասնության մասին, Հայ ազգայնական դաշինքի փաստաթղթերը, նրա «Մեր հավասանի» ու «Մեր անելիքները» ծրագրային հիմնադրույթներն ու կանոնադրույթները: Հայ ազգայնական մեկ անցյալի եւ ներկայի սեական ժառանգությունից նյութեր (Գ. Նոյնի, «Վարդապետարան Հայաստանի ազատության», «Արեւմտահայ ազատագրական ուխտ», Մուսեղ Լալայան, Ալեկանդր Վարդապետյան

եւ Վալերի Սիրոյան): Հանդեսի նյութերը ներծծված են ազգայնական գաղափարախոսությամբ:
«Հայ-Արիա» ամսագրի առաջին շաբաթիկի վրա տպագրված են երկու նշանաբաններ, որոնք լավագույնս արտացոլում են հանդեսի ու նրա հիմնադիր-հրատարակիչ կազմակերպության էությունը: «Տուր ինչդես արեւը, դրանից արիւնը կզորանան, չարիները կմոխրանան», «Մենք Արարի կամո՛ւր արարվել ենք ողմես հայ տեսակ եւ գոյություն ունենք արարչագործության սկզբից»:
Առաջին համարի կարծիքով խմբագրականում՝ ասված է. «Հայ-Արիան» սկզբունքներն առաջնորդվելու է ազգային-ազգայնական գաղափարներով եւ հայ տեսակի ծագման ու ամբողջական բանաստեղծական վրա կանոնաված հավասանով, ազգային տարաբնույթ արժեքներով, կարեւորելով նաև բնորոշ հայրենի հասկացությունը:
«Հայ-Արիան» ոչ սահմանափակ տարածված է եւ կարգավորվում է հեռավորությամբ:
ՏՊՈՒՆԵՆ, ՄՈՒՐՏՐԱԳՅԱՆ,

ՖՈՒՏՈՒ

«Տամագործակցության գավաթի» 7-րդ խաղարկությունը

Մոսկվայում, ծածկած խաղադաշտում անցկացվում է նախկին ԽՍՀՄ-ի Միության կազմի մեջ մտնող հանրապետությունների չեմպիոն քիմերի հերթական, 7-րդ մրցաշարը «Տամագործակցության գավաթի» հերթական խաղարկությունը:

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, այս անգամ այն անցկացվում է նոր մրցակազմով: Ութ քիմեր հանդես են գալիս բարձրագույն խմբում եւ կվիճարկեն հաղորդի կոչումը, իսկ մյուսները կդառնան հաջորդ տարի ուժեղագույնների հետ մրցելու իրավունքի համար:

Բարձրագույն խմբի «Ա» ենթախմբում արդեն որոշվել են հաջորդ փուլի երկու մասնակիցները: Դրանք են Ռուսաստանի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարսակը» եւ Լիսվայի ներկայացուցիչ «Կաունասը»: Ռուսաստանի ֆուտբոլիստները 3-0 հաշվով հաղթել են «Դենտր-Տրանսմա» (Բելառուս) եւ 4-1 հաշվով «Դինամո» (Թբ., Վրաստան) քիմերին: Այս երկուսի նկատմամբ առավելության է հասել «Կաունասը» (համադասարանաբար 2-1 եւ 2-0 հաշիվներով):

Բարձրագույն խմբի «Բ» ենթախմբում առաջատար են կիսեի «Դինամոն» եւ Գյանջայի «Բյափազը», որոնք 4-ական միավոր ունեն: 3 միավոր է վասակել Լասվայի չեմպիոն «Սկոնսոն» (Ռիգա): Խմբի 4-րդ քիմը Թուրքմենստանի «Կոմեդիադը», ոչ մի միավոր չունի:

Հայաստանի չեմպիոն «Ցեմենտը» (Արարատ) հանդես է գալիս «Ծ» ենթախմբում: Մեր ֆուտբոլիստները մեկնակցային խաղում 0-1 հաշվով զիջեցին հավաքակից ղուրս հանդես եկող Մոսկվայի «Սպարսակ-2»-ին (այս քիմը փոխարինել է մրցաշարում):

խաղալուց հրաժարված Տաբենդի Պախսակորին): Երկրորդ հանդիպումն ավելի հաջող էր «Ցեմենտի» համար: Նա 2-1 հաշվով հաղթեց Տաջիկստանի չեմպիոն «Վարզորին» (Դուսանբե): Մեր քիմը հաջորդ խաղում հանդիպելու է Ղազախստանի չեմպիոն «Ելիմայի» (Սեմիթայաշինսկ) հետ: Հուսանք, որ «Ցեմենտը» իրավունք կստանա հաջորդ տարի հանդես գալու բարձրագույն խմբում: Ասենք, որ «Վարզորն» ու «Ելիմայը» ընդամենը 1-ական միավոր ունեն:

«Շ» ենթախմբում առավել հաջող է հանդես գալիս Մոլդովայի չեմպիոն «Չիմբուլն»: Քիմերից ֆուտբոլիստները 0-0 են խաղացել հավաքակից ղուրս հանդես եկող Ռուսաստանի երիտասարդական հավաքականի հետ, աղա հաղթել են էստոնիայի «Ֆլորային» (Տալլին) 4-1: Վերջինս նաեւ մեկ հաղթանակ ունի Ղրղզստանի «Դինամո» (Բիփեկ) քիմի նկատմամբ 2-1: «Դինամոն» դառնություն է կրել նաեւ իր երկրորդ խաղում, նա 0-3 հաշվով զիջել է Ռուսաստանի երիտասարդական հավաքականին:

ԹԵՆԻՍ

Վերջնագծի մասույցներում

Ավստրալիայի բաց առաջնությունը վճռական փուլ է թեւակոխել: Երկու-ժամյա օրը որոշվեցին այն Ց-ական թենիսիստներն ու թենիսիստուհիները, որոնք շարունակելու էին դալարը մրցանակների համար: Իսկ երեկ անցկացվեցին առաջին եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումները:

Տղամարդկանց մրցաշարում շարունակում է իր հաղթարշավը Էվոլ Թոմաս Էնկվիստը: Այս անգամ նա «զոհը» դարձավ Էվոլյարացի Մարկ Ռոսսին: Էնկվիստը մրցակցին դառնություն մասնեց 6-3, 6-4, 6-4 հաշվով եւ կիսաեզրափակիչում կմրցի էվոլյարացի Նիկոլաս Լադենցիի հետ: Շատերը համարում են, որ Մեյրուտեի խաղադաշտում այս երիտասարդ թենիսիստի բախտը դադարի է հասել: Բայց մի քիմ «բախտը» թերեւո՞ւմ կարելի է «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարի կիսաեզրափակիչ մտնել: Ասենք, որ վերջին խաղում Լադենցին համառ դալարում (7-6,

Թոմաս Էնկվիստ 6-7, 6-2, 0-6, 8-6 հաշվով դառնություն մասնեց սլովակ Կարոլ Կուլոյզերը:

չերային Կիսաեզրափակիչ երկրորդ ղույզը կկազմեն Էվոլենի Կաֆեյնիկով (Ռուսաստան)-Թոդ Մարտին (ԱՄՆ) եւ Թոմի Հասս (Գերմանիա)-Վինսենթ Սիմոնի (ԱՄՆ) ղույզերի հաղթողները:

Կանանց մրցաշարում մի անակնկալ եւս զոհեցվեց Ֆրանսուտի Ամելի Մորիսոնը 6-3, 7-6 հաշվով դառնություն մասնեց Դոմինիկ վան Ռուսին (Բելգիա): Կիսաեզրափակիչ խաղում Մորիսոնից ավելի ուժեղ մրցակից է ստացում աւստրալի քիմ մեկ թենիսիստուհի, ամերիկուհի Լինդսեյ Պեննոդորսը: Վերջինս 6-4, 6-0 հաշվով վստահ հաղթանակ սարավ իր երիտասարդ հայրենակցուհի Վենուս Ուիլյամսի նկատմամբ: Կիսաեզրափակիչ փուլի մյուս երկու ուղեգրերի համար կմրցեն Մարտինա Հինգիս (Շվեյցարիա)-Մերի Պիրս (Ֆրանսիա) եւ Մոնիկա Սելեե (ԱՄՆ)-Շթեֆի Գրաֆ (Գերմանիա) ղույզերը:

Կաստարովի 7-րդ հաղթանակը

Վեյկ ան Չեբի սուպերմրցաշարի 8-րդ տուրում հերթական հաղթանակը սարավ Գարի Կաստարովը: Սոխակ խաղադաշտում մրցելով Ասիայի չեմպիոն, ուզեց զոհմայսեր Ռուսաստանի Կասիմբանովի հետ, աւստրալի չեմպիոնը հասակորեն անցկացրեց ամբողջ դառնիստ ու համոզիչ հաղթանակ սարավ: Այժմ Կաստարովն ամբողջ մեկուկես միավորով առաջ է անցել երկրորդ տուրում ընթացող Վիվանաթան Անանդից (Հնդկաստան), որը ոչ-ոքի խաղաց ռուսաստանցի Պյոտր Սվիդլերի հետ: Կաստարովն իր ու չափազանց ուժեղ խաղ է ցուցադրում Վեյկ ան Չեբում:

Տուրի հանդիպումներից եւս 2-ն ավարտվեց կողմերից մեկի հաղթանակով: Ցան Թիմանը (Հոլանդիա) դառնություն մասնեց Վեյկ ան Չեբի «Հոտովեն» փառասնի նաեւ երկրորդ միջազգային մրցաշարը, որտեղ հանդես են գալիս 12 շախմատիստներ: Այստեղ խաղացվել է 6 տուր:

Մրցաշարի միանձնյա առաջատար է երեսնեցի զոհմայսեր Սթյուարտ Լոյու: Հետաքրքիր դալարում է ընթանում Վեյկ ան Չեբի «Հոտովեն» փառասնի նաեւ երկրորդ միջազգային մրցաշարը, որտեղ հանդես են գալիս 12 շախմատիստներ: Այստեղ խաղացվել է 6 տուր:

Լոյուսյանը՝ միանձնյա առաջատար

Մրցաշարի միանձնյա առաջատար է երեսնեցի զոհմայսեր Սթյուարտ Լոյու: Հետաքրքիր դալարում է ընթանում Վեյկ ան Չեբի «Հոտովեն» փառասնի նաեւ երկրորդ միջազգային մրցաշարը, որտեղ հանդես են գալիս 12 շախմատիստներ: Այստեղ խաղացվել է 6 տուր:

տուրյան մասնեց Վասիլի Իվանուկին (Ուկրաինա), Վեյկին Թոմաշովը (Քուլդարիա)՝ Դոմիտր Ույնոբրմանին (Հոլանդիա): Ոչ-ոքի խաղացին Վադիմիր Կրամնիկը (Ռուսաստան) եւ Իվան Սոկոլովը (Հոլանդիա), Լուկ վան Վեյկն (Հոլանդիա) եւ Ալեքսեյ Շիրովը (Իստանբուլ), Ալեքսեյ Երմոլինսկին (ԱՄՆ) եւ Երոն Պիկեցը (Հոլանդիա):

Ութերորդ տուրից հետո առաջնություն Կաստարովն է՝ 7,5 միավոր: Նրան հաջորդում են Անանդը՝ 6, Կրամնիկը՝ 5, Սվիդլերը եւ Թոմաշովը՝ 4,5-ական, Իվանուկը, Թիմանը, վան Վեյկը՝ 4-ական, Շիրովը, Պիկեցը՝ 3,5-ական, Սոկոլովը, Երմոլինսկին՝ 3-ական, Կասիմբանովը՝ 2, Ույնոբրմանը՝ 1,5 միավոր:

Առաջատարների խմբում

Խաղադաշտի Լինդսեյ Բադանով ավարտված խոտոր մրցաշարից հետո մասնակիցները ողջ կազմով տեղափոխվեցին հարեան Ութեղա, որտեղ ամբողջապես մեկնակցեց հերթական ավանդական միջազգային մրցաշարը: Այստեղ հանդես են գալիս սարբեր երկրների ավելի քան 130 շախմատիստներ, որոնցից շուրջ 25-ը միջազգային զոհմայսերներ են: Մրցաշարին մասնակցում են նաեւ Հայաստանի մի խումբ շախմատիստներ:

Վեյկ տուր է անցկացվել մրցաշարում: Միանձնյա առաջատարը ռուսաստանցի Կոնստանտին Լանդան է, որը 5,5 միավոր է վասակել: Մեր շախմատիստներից հինգը՝ զոհմայսերներ Վադիմիր Հակոբյանը, Արսաբեկ Մինասյանը, Կարեն Ասրյանը, միջազգային վարդիստներ Լեւոն Արոնյանն ու Արսեն Եղիազարյանն ունեն 4-ական միավոր եւ զսնվում են առաջատարների խմբում:

Ավելացնենք, որ մրցաշարն անցկացվում է Էվոլյարական մրցադալով, 10 տուրով:

20-րդ դարի լավագույնները

Ամերիկյան ESPN հայտնի հեռուստաընկերությունը հարցման միջոցով որոշել է 20-րդ դարի ԱՄՆ-ի լավագույն մարզիկներին:

Հարցման մասնակիցներն իրենց ցուցակներում մի քանի ասանյակ մարզիկների անուններ են նշել: Այդուհանդերձ, որոշվել են լավագույնները: Ցուցակը զխաղադաշտների թվում են այնպիսի լեգենդար մարզիկներ, ինչպիսիք են օլիմպիական խաղերի եւ աւստրալի թաղմակի չեմպիոն Կառլ Լյուիսը (թեթեւ ատլետիկա), օլիմպիական խաղերի թաղմակի չեմպիոն,

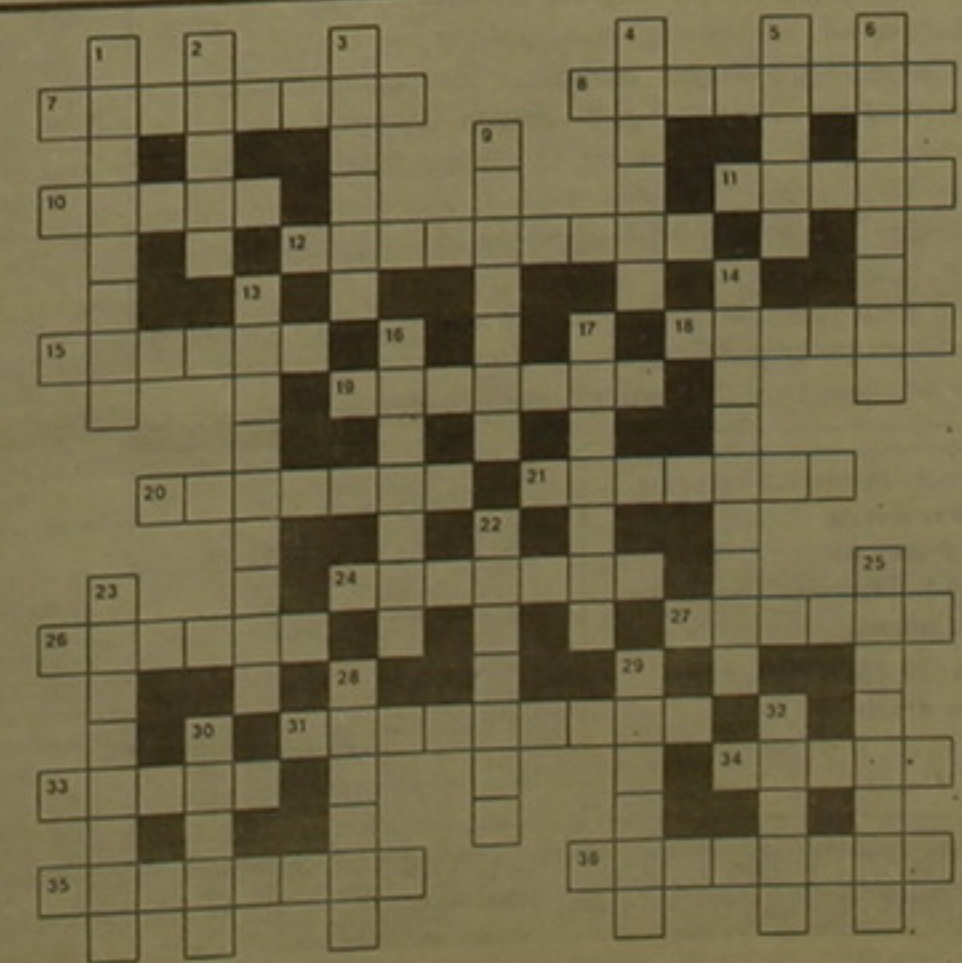
թաղմակի չեմպիոնների հեղինակ Մարկ Սփիթցը (ղոգ), Ջիմի Բրաունը (ամերիկյան ֆուտբոլ), Գորդի Հոուն (հոկեյ), Էրիկ Էվերզ (այս թենիսիստուհին «Մեծ սաղավարտի» մրցումներում 18 առաջին մրցանակ է ստացել): Հավանաբար, հարցման կազմակերպիչները հույս չունեն, թե դարավերջի 2 սարվա ընթացում ամերիկացի մարզիկները նոր սխրանքներ կգործեն:

ՔԱՄԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈՒՅՄՈՒԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչքառի դասասխանները

- Ուղղահայաց
1. Դուրսդուր: 2. Գոյա: 3. Մանր: 4. Սիսո: 5. Օժի: 6. Օրսիդիան: 9. Եզնիկ: 13. Դալիսահավ: 14. Արուսիմբել: 18. Այովա: 19. Առլեն: 24. Շալալի: 26. Անդերսոն: 28. Ռենա: 31. Դյուրմա: 32. Վանյա: 34. Իդեն: 36. Գրոգ:

- Հորիզոնական
7. Դողդոջյան: 8. Դիրի: 9. Դար: 10. Էսնա: 11. Դադար: 12. Տիր: 15. Վիրոգ: 16. Օրոհին: 17. Կակայ: 20. Ազոխ: 21. Սիոն: 22. Տոգո: 23. Լարի: 24. Շուկա: 25. Մայա: 27. Վառնա: 29. Էլյուար: 30. Սերուդա: 33. Բալի: 35. Օյստրալի: 36. Գորգ: 37. Դիֆերամբ: 38. Դյակոնով:

Ուղղահայաց

1. Մարտիկների սեւաթան: 2. Գիւլերի թոչուն: 3. Ավերված, ֆանդված շինություն: 4. Հրազենի մաս: 5. Ավստրալացի գրող: 6. Հնում կենսոնական փողոց Երեւանում: 9. Շուրջովի «Խաղող Դոն» ստեղծագործության հերոսներից: 13. Չրահանավ: 14. Ռուս տեսադալիստ երգչուհի, ասոլ: 16. Գեղարվեստական զորավաճառ: 17. Բանջարեղեն: 22. Զաղափ Ռուսաստանում, որտեղ մահացել է Ս. Լալբանդյանը: 23. Ռուս ազնվական գրող: 25. Ռուս տեսադալիստ երգչուհի, ոլիմպիոն: 28. Ռուս հնագետ, ուսումնասիրություններ է կատարել նաեւ Արմավիրում: 29. Գոմարդ: 30. Սեւաստյան ուկրեյն եւ արժարարել կտոր: 32. Որսորդական Եան ցեղ:

Հորիզոնական

7. Հայազգի տեսադալիստ երգչուհի, ասոլ: 8. Պուլկինի համանուն ոլոնմի հիման վրա զրված Դարոմիթսկու օղեւան: 10. Եղբուրների ցեղի կենդանի: 11. Ութ տղից թաղկացած բանաստեղծական տուն: 12. Հայ դիրիժոր: 15. Գյուլ Արեւսյան Հայաստանի Վանի վիլայեթում, որտեղ ծնվել է մեծ նկարիչ Արչիլ Գորկին: 18. Գեո Յակոսիայում: 19. Պրոկոֆեւի ստեղծագործություններից: 20. Նյու Յորկի փողոցներից մեկը: 21. Հին Հռոմի ստրուկների աղսամբությանը նվիրված Ա. Խաչատրյանի հանրահայտ թաղեցը: 24. Արյան մակարոնը կանխող նյութ: 26. Գերմանացի ֆանդակագործուհի եւ նկարչուհի: 27. Երկնի ամենաաղայծառ ասոլը: 31. Ռուս բանաստեղծ: 33. Ավ. Խաչատրյանի ստեղծագործություններից: 34. Մերվանեսի «Դոն Կիխոտի» հերոսներից: 35. Ռուս գրող, հասարակական գործիչ: 36. Ռուս հումորիստուհի:

